13 oktober 2026

Onderwerp: Afhandeling handhavingsverzoek het Oude Koningshuys

Geachte raadsleden, geachte wethouder, geachte griffier,

Als een van de oudste erfgoedverenigingen van Nederland zet Erfgoedvereniging Heemschut zich al 115 jaar in voor het behoud en herstel van de schoonheid van ons land. Daartoe voeren we overleg met gemeenten, de provincies en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Vaak vooraf, maar bij misverstanden of misstanden ook achteraf.

Heemschut heeft per brief van 15 juni jl. verzocht om handhaving en herstel van erfgoedwaarden van het Oude Koningshuys, een Rijksmonument dat hier in het centrum een prominente plaats inneemt. Vóór die datum was er geen sprake van een ingediend handhavingsverzoek.

Na het zomerreces nam ikzelf contact op met de gemeente om te informeren hoe het er mee stond, waarbij open werd aangegeven in welke richting werd gewerkt en wat het tijdpad zou zijn. Op 8 oktober stuurde de gemeente een voortgangsbericht, waarin stond dat er meer tijd nodig was en dat nu werd toegewerkt naar een afronding van de beslistermijn op 4 december aanstaande.

Deze tijdlijn valt onder de normale procesgang en verschaft duidelijkheid over wat te verwachten is en wanneer. Dat is prettig wanneer er veel aan de hand is.

In Sassenheim was behoorlijk wat onrust ontstaan, die bijna twee jaar heeft geduurd. Er werd zowel binnen het gemeentehuis als erbuiten veel gepraat over een niet vergunde - grootscheepse verbouwing van een Rijksmonument. Dat is ook begrijpelijk, want wanneer regels en richtlijnen niet worden gehanteerd en procedures niet worden doorlopen, dan is het onvermijdelijk dat iedereen er wat van vindt. Er was gerede twijfel of het principe van gelijke monniken, gelijke kappen hier wel was toegepast. Om alle onrust en twijfels te kunnen wegnemen, hebben wij om interbestuurlijk toezicht gevraagd.

Het is terecht dat raadsleden in een dergelijke situatie vragen stellen over het functioneren van het gemeentebestuur. Regels rond vergunningverlening en de handhaving van BWT richtlijnen moeten voor iedereen gelijkelijk gelden. Vervolgens is het aan iedere eigenaar om – wanneer de randvoorwaarden van regels en richtlijnen duidelijk zijn – zijn plannen daar zo goed mogelijk op aan te passen.

Het is goed dat de gemeenteraad heel alert is geweest op de onrust die is ontstaan over de aantasting van erfgoedwaarden en die van het grote Rijksmonument in het bijzonder. Raadsvragen kunnen duidelijkheid scheppen, wanneer geruchten de overhand nemen.

Het vertrouwen moet stap voor stap weer worden hersteld. Onderdeel daarvan is ongetwijfeld dat ieders rol in het proces duidelijk is en dat op het juiste moment adviezen worden ingewonnen en in de besluitvorming worden meegenomen. In een kleine gemeenschap is dat vaak lastiger dan in een grote gemeente. Er moet een manier worden gevonden om het algemeen belang – de handhaving van erfgoedwaarden naar de toekomst – als kader af te zetten tegen het belang van een eigenaar die in het monument wil wonen en daarbij keuzes heeft te maken.

Wij worden graag op de hoogte gehouden van hoe die belangenafweging uitvalt en zijn altijd bereid daarover met partijen in gesprek te blijven.

Erfgoedvereniging Heemschut

Anneke de Gouw
Voorzitter Heemschut Zuid-Holland